

Súd: Okresný súd Bratislava III
Spisová značka: 24Csp/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1320200030
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivan Bartek
ECLI: ECLI:SK:OSBA3:2021:1320200030.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava III v Bratislave, v konaní pred sudcom JUDr. Ivanom Bartekom, v spore žalobcu: C. W., nar. XX.X.XXXX, bytom W. XX, A., proti žalovanému: Tatra banka a.s., so sídlom Hodžovo nám. 3, Bratislava, IČO: 00 686 930, o určenie neplatnosti dohôd o zrážkach zo mzdy a že úvery sú bezúročné a bez poplatkov, takto

rozhodol:

Žaloba sa v celom rozsahu zamieťa.

Žalovanému sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobou zo dňa 6.1.2020, doručenu tunajšiemu súdu dňa 7.1.2020, sa žalobca domáhal určenia, že dohody o zrážkach zo mzdy č. 00-XXXXXXXXXX zo dňa 13.1.2016, č. 00-XXXXXXXXXX zo dňa 27.4.2016 a dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 9.8.2016 zo zmluvy o karte, uzavreté medzi žalobcom a žalovaným, sú neplatné. Zároveň sa domáhal určenia, že úvery zo zmluvy 00-XXXXXXXXXX zo dňa 13.1.2016, úver č. 00-XXXXXXXXXX zo dňa 27.4.2016 a úver zo zmluvy o karte zo dňa 9.8.2016 sú bezúročné a bez poplatkov.

2. Žalobca tvrdil, že žalovaný používa nekalé praktiky, čím ohrozuje jeho práva. So žalovaným ako dodávateľom mal uzatvoriť úverové zmluvy č. 00-XXXXXXXXXX zo dňa 13.1.2016, č. 00-XXXXXXXXXX zo dňa 27.4.2016 a zmluvu o karte zo dňa 9.8.2016. Vôbec si nepamätá, že k týmto zmluvám mal podpísať nejaké zrážky zo mzdy, ktoré mu dal žalovaný podpísať. Jeho zamestnávateľovi žalovaný poslal žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy a ten mu doposiaľ vykonáva zrážky zo mzdy mesačne 1.880,- eur. Úverové zmluvy, ktoré mal žalobca podpísať, si vôbec nepamätá a pri sťahovaní ich stratil. Žalobca býval na adrese H. M.. XXX, odkiaľ sa musel odsťahovať, ostal bez domova a adresu má Mesto Bratislava - Vrakuňa. Neskôr sa snažil zamestnať, začal žiť nový život a konečne si našiel podnájom. V decembri 2019 mu žalovaný poslal do zamestnania zrážky zo mzdy, začali mu strhávať 1.880,- eur a na účet mu poslali len sumu 390,- eur. Z tejto sumy nevedel zaplatiť ani výživné, ktoré platí mesačne vo výške 120,- eur, nemá ani na zaplatenie podnájmu, ani na živobytie a hrozí mu, že ho vyhodia z podnájmu a zas bude bez domova. Taktiež ohrozili život jeho dieťaťa, na ktoré momentálne nevie zaplatiť ani výživné. Zamestnávateľom žalobcu je spoločnosť Slovenská Grafia a.s., Pekná cesta 6, Bratislava, IČO: 31 321 470.

3. Žalobca ďalej uviedol, že zo stránky Ministerstva spravodlivosti SR sa dozvedel, že úver môže byť aj bezúročný a bez poplatkov podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a tiež, že zmluva môže byť aj neplatná pre veľké množstvo neprijateľných podmienok a že dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľná podmienka s poukazom na §§ 52, 53, 54 Občianskeho zákonníka a na ustanovenia zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, preto podal žalobu, aby súd vo výroku určil neprijateľné podmienky, ktorými

spotrebiteľ nie je viazaný. Okrem toho podrobne poukázal na právo Európskej únie, na Smernicu Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a na niektoré rozsudky Súdneho dvora (ES).

4. K návrhu na rozhodnutie vo veci samej žalobca uviedol, že má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu. Deklarovaním neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy žalovaný stratí akúkoľvek legitimitu na použitie tohto kontroverzného zabezpečovacieho úkonu v spotrebiteľských veciach. Vyrieši sa tým (ne)prípustnosť dohody o zrážkach zo mzdy čo do základu právnej otázky, čím judikatúra odôvodňuje naliehavý právny záujem (6Cdo 192/2010, 1Cdo 91/2006). Prelomovo navrhol určenie dôvodu, že dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa Občianskeho zákonníka. Hrubá nerovnováha je daná tým, že veriteľovi umožňuje svojvoľné určenie výšky dlhu a postihnutie majetku. V dohode o zrážkach zo mzdy žalovaný dojednal podmienku, že ak sa klient oneskorí so splácaním úveru, je spoločnosť oprávnená požadovať, aby klientovi vykonával zrážky platca jeho mzdy. Klient podpisom tejto zmluvy dáva zamestnávateľovi príkaz k pravidelnej úhrade splátok úveru z mesačnej výplaty a súčasne spoločnosť oprávňuje k ich prijatiu s tým, že zamestnávateľ je povinný tieto splátky pravidelne hradiť a spoločnosť oprávnená prijímať nie len do úplného vrátenia celého poskytnutého úveru súčasne s úrokmi, ale i s úrokmi z oneskorenia sa, zmluvných pokút, náhrad škôd a poplatkov za poskytnuté služby a ostatných záväzkov klienta z tejto úverovej zmluvy. Táto dohoda sa vzťahuje i na budúcich platcov mzdy klienta, i na iné príjmy klienta, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou, čo je v rozpore so zákonom a je neprijateľnou podmienkou. Žalobca vyjadril presvedčenie, že zrážky zo mzdy zvlášť na plnenia z nekalých podmienok citlivo zasiahnu do sociálnej sféry spotrebiteľa a jeho rodiny a preto sú akceptovateľné iba zrážky zo mzdy v exekúcii, v rámci ktorej súd dohliadne v rámci princípu ochrany povinného i s dopadom na vyživované osoby. Podstatnou skutočnosťou v zmysle platnej legislatívy je, že ustanovenie úverovej zmluvy s poukazom na úverové podmienky nie je možné považovať za dohodu o zrážkach zo mzdy, ktoré bez osobitného vyjednávania je neprijateľná. Toto je jednoznačne neakceptovateľná zmluvná podmienka.

5. Žalobca v žalobe označil a predložil listinné dôkazy - dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 13.1.2016, 27.4.2016 a 9.8.2016 a plnomocenstvo zo dňa 26.6.2008.

6. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 30.7.2020 navrhol žalobu ako zjavne bezdôvodnú zamietnuť.

7. Žalovaný tvrdil, že ako veriteľ z úverovej zmluvy 00-XXXXXXXXXX zo dňa 13.1.2016 a zo zmluvy o karte zo dňa 9.8.2016 voči žalobcovi ako dlžníkovi neeviduje žiadnu pohľadávku a teda, tieto úverové vzťahy zanikli splnením zo strany dlžníka. V tomto prípade tak nemôže byť daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení, keďže zanikli aj dohody o zrážkach zo mzdy.

8. Vo vzťahu k dohode o zrážkach zo mzdy uzatvorenej dňa 27.4.2016 a k zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru pre fyzické osoby s poistením zo dňa 27.4.2016 žalovaný popieral skutkové a právne tvrdenia žalobcom. Poukázal na skutočnosť, že žaloba na určenie právnej skutočnosti v zmysle § 137 CSP je prípustná výlučne v prípade, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Podľa žalovaného zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva žalobcovi právo podať žalobu o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Pokiaľ by bola dohoda skúmaná v jej právnych následkoch, teda v zmysle § 137 c) CSP mal žalovaný za to, že dotknutá dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je samostatnou dohodou podľa § 551 Občianskeho zákonníka a nemožno ju vnímať ako zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve (neprijateľné zmluvné podmienky). Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov je právom aprobovaný inštitút zabezpečenia záväzkov a jeho využitie nie je vylúčené (a ani v čase uzavretia dotknutých dohôd nebolo) ani na zabezpečenie záväzkov zo spotrebiteľských právnych vzťahov. V zmysle § 5a zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa je neprípustné zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť. Tieto podmienky boli splnené. Len v takom prípade by bola dohoda neplatná. Keďže dohoda o zrážkach uzatvorená dňa 27.4.2018 bola uzatvorená na samostatnej listine a bolo dané poučenie pre žalobcu, považoval žalovaný dohodu za platnú a žalobu v tejto časti za zjavne nedôvodnú. Na prospech svojej argumentácie žalovaný poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Bratislava v konaní sp. zn. 7Co/97/2018.

9. Vo vzťahu k určeniu, že zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru pre fyzické osoby s poistením zo dňa 27.4.2016 je bezodplatná poukázal žalovaný na to, že žalobca neuviedol žiadne argumenty, dokonca ako uvádza v žalobe nemá zmluvu k dispozícii a teda nepozná jej obsah. Napriek tomu v žalobe tvrdí, že zmluva je postihnuteľná sankciou bezodplatnosti. Žalovaný nesúhlasil s takýmto záverom, keďže zmluva obsahuje všetky náležitosti, ktorých absencia je sankcionovateľná bezodplatnosťou. Na základe úverovej zmluvy žalobca čerpal peňažné prostriedky vo výške 17.700,- eur, pričom pri splnení v zmluve uvedených podmienok by bola úroková sadzba znížená na 0% p.a. Táto zmluva bola totiž účelovo určená na splatenie starších záväzkov dlžníka voči žalovanému veriteľovi a tiež voči tam identifikovaným tretím osobám. Z tejto úverovej zmluvy žalovaný ako veriteľ eviduje splatnú pohľadávku vo výške 6.953,09 eur.

10. Keďže žalobca neuviedol žiadne dôvody, pre ktoré považuje zmluvu za bezodplatnú, žalovaný nepovažoval za dôvodné sa vyjadrovať ku každej prípadnej náležitosti zmluvy, keďže podľa názoru žalovaného úverová zmluva bola uzatvorená v podobe, ktorá neumožňuje aplikáciu sankcie bezodplatnosti.

11. Žalovaný ako dôkazy predložil dohodu o zrážkach zo mzdy uzatvorenú dňa 27.4.2016, poučenie o následkoch uzatvorenia dohody zo dňa 27.4.2016, zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru pre fyzické osoby s poistením zo dňa 27.4.2016, štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere a záznam o sprostredkovaní.

12. Na vyjadrenie žalovaného už žalobca nereagoval.

13. Súd rozhodol vec bez nariadenia pojednávania, za splnenia podmienok podľa § 177 ods. 2 písm. b) a § 297. Civilného sporového poriadku (CSP). Obe strany súhlasili s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania.

14. Súd mal za nesporný skutkový stav tvrdný stranami o uzavretých dohodách o zrážkach zo mzdy a o ich obsahu, ktorý vyplýva aj z predložených dôkazov. Žalobca nepoprel tvrdenia žalovaného o dôvode uzavretia úverových zmlúv, ani o rozsahu ich splatenia, preto v zmysle § 151 ods. 1 CSP súd považoval aj tvrdenia žalovaného uvedené v bode 9 za nesporné. Z tohto nesporného skutkového stavu súd vychádzal pri rozhodnutí. Predmetom sporu bolo právne posúdenie.

15. Vzťah medzi stranami súd právne posudzoval podľa Občianskeho zákonníka, zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách a podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa

16. Keďže žalobca pri uzatváraní a plnení zmluvy o úvere konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalovaný nie, súd podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka považoval vzniknutý vzťah za spotrebiteľský a poskytnutý úver za spotrebiteľský úver.

17. Pokiaľ ide o neplatnosť dohôd o zrážkach zo mzdy súd sa stotožnil s obranou žalovaného, že ide o neprípustnú žalobu.

18. Podľa § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

19. Žalobca sa domáhal určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, t.j. domáhal sa určenia právnej skutočnosti. Podľa písm. d) cit. ustanovenia sa možno žalobou domáhať takého určenia, len ak to vyplýva z osobitného predpisu. Spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. Žalobca neuviedol, z akého predpisu vyplýva možnosť domáhať sa určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, podľa súdu to ani zo žiadneho predpisu nevyplýva. Preukazovanie naliehavého právneho záujmu sa vyžaduje len pri určení, či tu právo je alebo nie je (napr. vlastnícke), čo nie je predmetný žalovaný prípad.

20. Už z ustálenej judikatúry k ustanoveniu § 80 písm. c) O. s. p., ktorý platil do 30.6.2016, vyplývalo, že za dovolenú možno podľa práva považovať len takú určovaciu žalobu, ktorá slúži potrebám praktického života a nevedie k zbytočným sporom. Určovacia žaloba nebola už vtedy opodstatnená, ak vyriešenie určitej otázky neznamenal úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu a tiež vtedy, ak bola možnosť domáhať sa priamo splnenia povinnosti. Ustanovenie § 137 písm. c) a d) CSP tieto predpoklady určovacích žalôb ešte viac precizovalo a je zrejmé, že predmetná žaloba nezodpovedá uvedeným požiadavkám.

21. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že neexistovali ani vecné dôvody, pre ktoré by dohoda o zrážkach zo mzdy z ešte nesplateného úveru bola neplatná.

22. Podľa znenia dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 27.4.2016 žalobca dal svoj výslovný súhlas k tomu, aby pohľadávka na splatenie úveru poskytnutého vo výške 17.700,- eur na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. 00-3116726570 bola zabezpečená a uspokojená vykonávaním pravidelných mesačných zrážok z jeho mzdy, ktorú mu vypláca jeho zamestnávateľ a zároveň sa zaviazal túto dohodu oznámiť aj prípadnému novému zamestnávateľovi. Podľa znenia dohody zrážky zo mzdy žalobcu možno vykonávať len v rozsahu a spôsobom, v akom by bolo možné realizovať výkon rozhodnutia zrážkami zo mzdy v zmysle platných právnych predpisov. Dohoda bola uzavretá písomne, na samostatnej listine, nebola súčasťou inak obsiahlej zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

23. Podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy, zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. t. j. podľa § 66 až 92 Exekučného poriadku (zákon č. 233/1995 Z. z.) .

24. Podľa § 5a ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy a) dohodou o zrážkach zo mzdy alebo z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť alebo b) zmenkou alebo šekom.

25. Z uvedených zistených skutočností a zákonných ustanovení vyplýva, že žalobca pri uzatváraní dohody o zrážkach zo mzdy postupoval prípustným a dovoleným spôsobom, dohodu uzavrel na osobitnej listine, žalobca bol poučený o jej dôsledkoch a mal možnosť ju odmietnuť. Neexistuje teda dôvod, pre ktorý by bola dohoda neplatná.

26. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1, b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p), c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) a § 10 ods. 1 písm. b) a c) alebo d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa, e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere nevedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia, g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.

27. Zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 27.4.2016 na sumu 17.700,- eur obsahuje úrokovú sadzbu (10,9%), ročnú percentuálnu mieru nákladov (12,41%), priemernú RPMN (9,93%), počet splátok a výšku splátky (72 x 337,37 eur), konečnú splatnosť úveru (72 mesiacov), ako aj ďalšie údaje a náležitosti vyžadované v ustanovení § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Úver bol žalobcovi poskytnutý zákonom prípustným spôsobom. Napokon, žalobca ani neuviedol, ktoré konkrétne náležitosti zmluva neobsahuje alebo na základe ktorej konkrétnej skutočnosti považuje úver za bezúročný a bez poplatkov.

Z obsahu zmluvy o úvere vyplýva, že obsahuje všetky náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd nezistil ani iný dôvod neplatnosti úverovej zmluvy v zmysle § 39 alebo § 53 Občianskeho zákonníka.

28. Z uvedených dôvodov súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

29. Žalovaný mal vo veci celkový úspech, podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP by mu patrila náhrada trov konania. Žalovaný si ale náhradu trov konania neuplatnil, ani mu zo spisu žiadne trovy nevyplývajú, preto súd priamo rozhodol tak, že mu náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia, na Okresnom súde Bratislava III.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 a 2) a čoho sa odvolateľ domáha.